

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Solvuntur oppositæ rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

ARTICULUS II.

Quid de cumulo omnium perfectionum, & de infinitate sentiendum.

SUMMARI A.

1. Auctoritates pro cumulo omnium perfectionum.
2. Probationes ex ratione.
3. Fundamenta pro infinitate.
4. Prior sententia ponit magis physicum constitutum quam metaphysicum.
5. Tollit conceptus attributales.
6. Et diverſitatem inter processionem Verbi & Spiritus S.
7. Infinitas est tantum modus essendi.
8. Et reducitur in esse à se.
9. Auctoritates exponuntur.
10. Infinitas in essentia includitur implicitè.
11. Essentia simplicissima in sui constitutione non admittit prioritatem partium.
12. Natura DEI est infinita radicaliter.
13. Incommunicabilitas predicari non sufficit ad constitutum divina essentia.

§. I.

Argumenta pro cumulo perfectionum & infinitate.

1. Cumulum omnium perfectionum Bernaldus de Quirō loco citato probat primò auctoritate SS PP. qui dicunt primò: nomen *Qui est*, idè esse maxime proprium DEO, & explicare ipsius essentiam, quia imbibit totam perfectionem essendi. Ita Nazianz. or. 38. de Nat. videtur principalis omnium de DEO dictorum nominum esse, *Qui est*, totum enim in se ipso comprehendens habet ipsum esse velut quoddam pelagus substantia infinitum & interminatum.

Dicunt secundo: attributa DEI non minus essentialiter dici de DEO, quam corpus & rationale de homine. ut S. Anf. in Monol. c. 16. Dicunt tertio. *Idem esse quodlibet unum illorum* (predicatorum) quod omnia sunt simul, sive singula, ut S. Anf. 16. Dicunt quarto: per omnes divinas perfectiones æquè responderi ad questionem: *Quid est, DEVS?* uti idem Anf. l. c. 15. *Si queratur quid sit ipsa summa natura, de qua agitur, quid verius responderetur, quam iustitia?* Et infra. *Quid quid eorum de illa dicatur, non qualis, vel quanta, sed magis quid sit monstratur.* Sed per nihil essentia extraneum responderetur ad questionem, *quid est?* ergo omnes divinas perfectiones pertinent ad constitutionem essentia divina.

2. Ex ratione fundamentum est secundò: significativum formalissimum DEI exprimit pluralitatem omnium perfectionum; ergò DEUS non per unam solum, sed per omnes debet constitui. Tertio; Essentia DEI est formaliter infinita in omni genere: ergò ad sui constitutionem requirit omnes omnis generis perfectiones. Antec. videtur certum, eò quòd essentia DEI sit optimum, quo majus & mellius excogitari non potest. Quarto: Non est inconveniens, ut plura concurrant ad constitutionem unius essentia, quantumvis unum sit altero nostra ratione posterius; quemadmodum ad constitutionem compositi physici concurrunt materia & forma, & ad constitutionem discursus tres mentis operationes.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. 1.

Pro infinitate ratio, est primò: quòd Essentia divina secundum se est infinita, sed non est infinita, nisi per infinitatem: ergò infinitas convenit naturæ divinæ secundum se.

Secundò: Natura DEI cum debeat ipsum distinguere ab omni creatura, debet constitui per predicatum incommunicabile creaturis: sed tale predicatum est infinitas.

§. II.

Utraque sententia rejicitur.

VERùm neutra sententia admitti potest. Et prior quidem physicam potius quam metaphysicam constitutionem tradit divina essentia, neque potest subsistere: Primò: quia constitutum metaphysicum divinæ essentia debet esse prima radix attributorum & operationum; sed cumulus omnium perfectionum non potest esse prima radix illorum, quippe in quo eademmet attributa & operationes continentur. Adde, quòd inter ipsa attributa datur ordo virtualis, secundum quem aliqua sunt & concipiuntur nostra ratione aliis posteriora; quomodo ergò ad primam radicem pertinere poterunt?

Secundò, si qualibet perfectio pertinet ad formale constitutum essentia, jam non est ratio, cur una perfectio magis dicatur attributalis quam alia: si quidem ex hoc dicitur attributum, quòd superadditur essentia; sed si est de ipso constitutivo essentia, non superadditur essentia; ergò.

Tertio, non esset major ratio, cur Verbum procedens per intellectum, procederet in similitudinem naturæ, eaque de causa ipsius processio foret generatio, quam Spiritus S. procedens per voluntatem; cum non minus voluntas, quam intellectus pertinerent ad intrinsecam constitutionem divinæ naturæ.

Contra infinitatem facit primò, quòd infinitas est modus tantum essendi naturæ increatae, sicut finitas est modus essendi naturæ creatæ; ergò sicut ista consequitur, non autem constituit naturam creatam; ita etiam illa non constituit, sed consequitur naturam increatam.

Secundò, quia, ut infra videbimus, infinitas reducitur in esse à se & interceptum, tanquam in rationem à priori, & consequenter non est primum constitutum.

Tertio, quia non exprimit gradum vitæ divinæ, quòd tamen pertinere ad constitutum naturæ sup. dictum.

§. III.

Solvuntur opposita rationes.

AD auctoritatem PP. pro cumulo omnium perfectionum Resp. Eos vel in physica acceptione divinæ essentia, vel de implicita & radicali contentia perfectionum fuisse locutos, atque ita perfectio essendi explicita per nomen *qui est*, si physicè accipiatur, formaliter imbibit totam perfectionem essendi: sicut metaphysicè; radicaliter & implicitè tantum. In quo sensu etiam D. Anselmus cit. c. 15. & 16. loquitur.

D

Ad

Ad rationem *secundo loco* in contrarium allatam tam facile negatur antec. quam ab Adversariis ponitur. Ad tertium distinguo antec. est infinita formaliter in omni genere, ita ut Essentia dicat formaliter infinitudinem omnis generis explicitè, nego, ut illam dicat implicitè; concedo antec. & nego consequent. Rursus: Essentia DEI est optimum bonitate suæ linearè explicitè, & aliarum linearum implicitè & radicaliter, conc. aliarum linearum bonitate explicitè, nego.

Ad quartum: Est quod essentia composita constitui possit ex pluribus mutua prioritate importantibus, ut est essentia physica ex materia & forma; metaphysica ex genere & differentia; artificialis, ex præmissis & conclusione; simplicissima tamen essentia omnis compositionis experte, ejusmodi mutua prioritate in sui constitutione non potestmittere: cum in meliori Philosophia & Theologia creaturarum qualitatibus simplices essentia (ut verbi gr. formalis beatitudo) ex pluribus ordine

naturæ sibi succedentibus intrinsecè constitui non possint.

Ad rationes pro infinitate productas quoque 2. Respondeo & ad 1. disting. antecedens, Essentia divina secundum se hoc est in conceptu explicito essentia est infinita radicaliter conc. formaliter nego: sed non nisi per infinitatem est infinita, formaliter conc. radicaliter nego.

Ad 2. distinguo maj. debet constitui per prædicatum incommunicabile modo infinito, & participato, concedo; modo finito & participato, nego. Item: debet constitui per prædicatum incommunicabile, & quod sit prima radix cæterorum, concedo; secus, nego. Certè etiam immensitas DEI est incommunicabilis creaturis; nec tamen ipsa Deitatem constituit, quia fluit ex alio priori prædicato, & in afeitate (etiam incommunicabilem creaturis) reducitur: ergò ob eandem rationem infinitas non potest esse constitutum Deitatis.

ARTICULUS III.

Utrum constitutum Divina natura sit afeitas?

SUMMARI A.

1. Significatum afeitatis.
2. *Authoritates opposita.*
3. *Opponitur transcendenti.*
4. *Instantia à conceptu generico animalis & entis.*
5. *Instantia de esse ab alio.*
6. *Authoritas pro afeitate ex S. scrips.*
7. *Ex Doct. Angelico.*
8. *Quid significet nomen DEI, qui est.*
9. *Afeitas est ultima actualitas in linea essendi.*
10. *Facit DEVM differre ab omni alio, quod non est DEVS.*
11. *Et quidem primò differre.*
12. *Est ultima actualitas etiam in specifica linea essendi.*
13. *Essentia distinguitur ab esse tantum virtualiter extrinsecè.*
14. *Natura & attributa in afeitate tantum conveniunt implicitè.*
15. *Disparitas inter rationem animalis & afeitatis.*
16. *Eadem paritas & instantia retorquetur.*
17. *Quomodo esse à se possit explicitè pertinere ad attributa.*
18. *In instantia de esse ab alio major disparitas, quam paritas.*

§. I.

Rationes contra afeitatem.

NOta. Quamvis ex modo significandi *Afeitas* videatur esse prædicatum negativum, & dicere negationem causæ: tamen ex parte rei significata est prædicatum intrinsecum & positivum, & significat ipsum esse divinum in supremo gradu perfectitatis. Est enim perfectitas independentiæ à subjecto, quæ convenit substantiæ ut sic. Est perfectitas independentiæ ab alia componente; & hæc convenit substantiæ secundæ. Est perfectitas independentiæ ab alio supposito sustentante; & hæc est perfectitas substantiæ primæ. Est tandem perfectitas

independentiæ ab omni causa influente, & hæc est perfectitas substantiæ increata & infinita. Igitur per *Afeitatem* nihil aliud intelligimus, quam esse independentens ab omni quacunque causa influente.

Contra hanc afeitatem opponitur primò *authoritas Doct. Angel.* in 1. dist. 19. q. 2. a. 1. ad 1. dicentis, quod *essentia divina secundum intellectum est prius, quam esse suum.* Et a. 2. in corp. *Esse divinum est idem cum eo, cuius est esse, sed differt ratione.* Et q. 10. de verit. a. 12. ad 9. dicit, quod *ea, que sunt ratione distincta, non semper possunt cogitari ab invicem separata, quamvis separatim cogitari possint; & quamvis enim DEVS cogitari possit sine hoc, quod ejus bonitas cogitur, non tamen potest cogitari, quod sit DEVS & non sit bonus: unde licet in DEO distinguatur, quod est, & esse ratione, non tamen sequitur, quod possit cogitari non esse.*

Ex quibus ducitur hoc argumentum: quod præsupponit essentiam DEI constitutam, & sine quo essentia DEI cogitari potest, illud prædicatum non est primò constitutum essentia DEI, sed esse (quod intelligitur per afeitatem) præsupponit ipsam essentiam, & essentia potest præcisa ab esse cogitari: ergò esse non potest agnoscere pro constitutivo Divinae essentia. Sed neque constitutum essentia potest virtualiter & ratione ratiocinata distinguui ab essentia: hoc ipso enim forent conceptus objectivi adæquate inter se diversi; atqui juxta S. D. essentia & esse distinguuntur inter se ratione: ergò esse non potest dici constitutum essentia divina.

Secundò. Nullum prædicatum transcendens omnem formalitatem & perfectionem Divinam potest metaphysicè constituere Divinam essentiam: sed esse à se est prædicatum transcendens omnes perfectiones, omnesque lineas attribuales DEI: ergò non potest metaphysicè constituere essentiam divinam. Minor, patet quia sicuti quicquid in

DEO